Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 127. szám. Kedd, október 24.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A zenekedvelők.

Egy kissé talán különösnek tetszik, hogy a Zenekedvelők egyesületével nem a hirek rovatában, hanem lapunk első cikkében foglalkozunk. De akik városunk kulturális haladásának akarunk munkásai lenni, akik örömmel és vágyó reményeink kitörő szeretetével tekintünk minden alkalomra, amely a szépnek, az ideálisnak kultuszát jelenti, büszkeséggel tekintünk a mi virágzó, hivatást betöltő, városunk közönségének lelkét a művészet virágos kertjébe vezető egyesületre, a Zenekedvelők egyesületére.

Tiz esztendő áll a háta mögött.

Ez alatt a tiz esztendő alatt töretlen utakon oly magaslatra ért a Zenekedvelők egyesülete, a milyenre Magyarországon csak nagyon kevés egyesület tekinthet le.

Üdvözöljük, lelkünk meleg szeretetével köszöntjük a filharmonikusokat a második lusztrum határkövénél. Sokat tettek, Fehérvár közönsége sokat, igen sokat köszönhet az ő kitartó, becsületes és mindenki tiszteletére méltó munkásságuknak.

Most pedig álljon itt a pompás jubileumi ünnep diszülésének kritikája, amely valóban nemcsak méltó az egyesülethez, de feledhetlen is marad városunk közönségének művészi életében.

A megnyitó beszédet *Kuthy József dr.* az egyesület elnöke mondta. Az ő emelkedett szelleme, a művészi szép iránt való rajongó szeretete a Zenekedvelők egyesületében is megmutatta, hogy az elnöki emelvényen helyén ül, hogy tudásával is, tekintélyével is fényt kölcsönöz az egyesületnek. Beszéde pedig minden részletében nemcsak érdekes, hanem klasszikus példája az okos, a mindent méltányoló, de sehol semmi fölösleget nem türő beszédnek.

A jubiláris előadás közönsége zsufolásig megtöltötte a Szent István termet. Nagyobb, szinesebb, elegánsabb közönséget talán alig tudnánk találni Fehérvárott, amelyhez természetesen a műélvezetért rajongó vidék is csatlakozott.

Az estély 1/2 9 órakor kezdődött s a megnyitót képezte

Kuthy József dr. beszéde:

Mélyen tisztelt Közönség!

Nincs emberi teremtmény — legyen bár Afrika, vagy Ausztrália pusztáinak emberevő vadja, vagy a civilizált világ megátalkodott gonosztevője, — akinek lelkében valami édes, megnyugtató szózat a jobb érzést legalább néha-néha pár pillanatra fel ne költötte volna. Még a legdurvább, elfásult szivet is megihleti a művészetben nyilatkozó összhang, mely az ember érzelmi világát megtisztitja, gondolatainkat egyesiti és felemeli, kedélyünket boldog pihenőre ringatja.

A kulturember pedig öntudatosan érzi, hogy állandóan munkál bennünk tehetségünknek egy átfinomult képessége, mely az élettelen tárgyakba is eszmét lehel, mely fénnyel szinezi a természet képeit, mely majd a földi virágok közé vezet bennünket, majd szárnyaival az égi csillagok sférájába emel, mely még a szenvedések utjain is békéről, boldogságról szó ragyogó álmokat, . . . igen, m. t. Közönség, van a kulturembernek anyagilag nem is értékelhető, az angyalokhoz méltó drága kincse: *a művészet!*

S mily megnyugtató az a tudat, hogy ez a kincs, mely a civilizált ember lelkének mélyén képződött, egészen a miénk. A nagy természet könyvének minden lapjáról a végtelen Alkotónak földi mértéken felülálló hatalma ragyog vissza, a természeti erők összes megnyilatkozásából az örökkévaló Isten szava szól hozzánk: de a művészet — noha ennek is minden alkotásában egy-egy kis világ, egy tündérvilág összhangja csendül felénk, — egészen az emberé, egészen a miénk!

Az emberies érzést nemesitő művészetnek egyik ágát, a zeneművészetet ápolja Székesfehérvárnak az ideálokon csüngő kulturegyesülete, mely a mai napon ünnepli működésének tizedik évfordulóját. Álljunk meg m. t. Közönség egy pillanatra utunknak eme jelentős pontján s tárjuk ki hálával telt szivünket ama fenkölt lelkek előtt, kik haladó lépéseink utjából a göröngyöket elsimitani segitették.

Hódolatunknak legalább jelvényét, hálánk legszebb virágát, a minden tavaszi rügyfa-

Szines üvegcserepek.

— A „Fejérmegyei Napló" tárcája —

Az intézetben az volt a gúnyneve, hogy: kiállhatatlan.

Árvaleány volt. Atyja, egy dazdag vidéki földbirtokos, igen jelentékeny vagyont hagyott rá. A vagyont az apa halála után egy öreg, mormogó ügyvéd kezelte; a család régi barátja. Ő vitte a leánykát az intézetbe, ő ügyelt fel a nevelésére s a mikor leány husz esztendős, viruló szép hajadonná serdült, átadta neki az apjáról maradt örökséget azon épen, a hogy átvette. A gazdaság a legszebb rendben volt. Három major a hozzátartozó szántóföldekkel meg erdőkkel, egy kis kastély nagy, tágas park közepén, minden meg volt a maga régi épségében.

Egyetlen gyermek volt. Nem csoda, hogy elkényeztették. Lelke mélyében nem volt rossz, csak a nevelés tette kiállhatatlanná, elbizottá. Társnői az intézetben nem is hitták másképen, mint: A kiállhatatlan. A társjátékban mindig ő akart az első lenni, szeszélyeit a mások kivánságának sohasem akarta alárendelni. Igy esett meg aztán, hogy mig a többiek játszottak, mulattak, ő leggyakrabban meghuzódott egy magányos sarokban, könyvet vett a kezébe s daczos pilantásokat vetett a mulatozók felé.

Hozzászokott az egyedülvalósághoz. A tanitónői nagyon szerették. Gyors felfogása volt és kitünő emlékező tehetsége. Minden modortalansága és kiállhatatlansága mellet is az intézet legjobb növendékeihez tartozott. A mikor elhagyta az intézetet, távozását senki sem sajnálta. Az öreg ügyvéd kocsin jött el érte s minden bucsuzási czeremónia nélkül vitte haza a családi házba.

— Ida kisasszony, kegyed most föltétlen ura vagyonának és kezének, — szólt az öreg ur, a mikor öt óra hosszat tartó kocsizás után a százados tölgyek és árnyas hársfák lombkoronája mögül kibukkant a családi kastély bádoggal fedett fénylő tornya.

Az öregur azt hitte, hogy ez a látvány meghatja a hazatérő leány szivét s ugy vélte, hogy ünnepélyes hangon elmondott szavaihoz jobb és alkalmasabb időpontot nem is választhatott volna. Nagyon csalódott. Ida kisasszony ajkán gúnyos mosoly vonult végig, de nem felelt egy szót sem az öreg ügyvéd szavaira.

Az öregur eleinte azt hitte, hogy ez a mosoly csak álarc, amelylyel Ida kisasszony benső meghatottságát iparkodik elpalástolni. Azt reméli, hogy gyámleánya szivében az uj élet küszöbén uj érzelmek támadnak. Ebben is csalódott.

Csalódásának akkor jutott tudatára, amikor a kastélyban minden szobát bejártak s végre Ida elhalt szülőinek hálószobájába léptek, ahol az elhunytak arcképe függött. A leányon semmi elfogódás, semmi meghatottság sem volt észrevehető. Nyugodtan és közömbösen hallgatta végig az ügyvéd jelentését. Ebéd közben az ügyvéd csevegni próbált. Régi eseményeket beszélt el, mind hasztalan. Ida vagy egyáltalában nem is felelt vagy pedig valami lakonikus megjegyzéssel vágta el a beszéd fonalát.

Ebéd után az ügyvéd bemutatta jegyzékét a kiadásokról meg a bevételekről. Ida kisasszony gazdagon jutalmazta meg az öreg fáradságát, a ki ezután ajánlotta magát. A szegény ember nagyon elégedetlen volt. Érezte, hogy több kiméletet és jobb bánásmódot érdemelt. Ha Ida legalább egy barátságos szót szólt volna hozzá, ha megszoritotta volna a kezét, ha meghivta volna máskorra is, de mindebből nem volt semmi.

Pedig hát Ida nem volt rossz, vagy érzéketlen szivü. Csak a modora, a viselkedése volt kiállhatatlan. Uj, szabad, de végtelenül egyhangu élet várt ezentul Idára.

A napot olvasással, zongorajátékkal töl-

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete,
AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00000608

kadással visszatérő nefelejtset nyujtsuk Fenséges védnökünk, a lélekben is fejedelmi asszony felé, aki tiszta, ragyogó nevével fényes szövétnekül világitja be törekvéseink utjait. Szelleme most is itt lebeg közöttünk, a mai jubiláris hangversenyünkre legbensőbb üdvözletét küldi, s az egyesületnek további virágzást kiván . . . Mély köszönettel adózunk a magyar közoktatási kormánynak, amiért a működésünkben rejlő kulturális erőt méltányolva, bennünket anyagi támogatásban részesit . . . . A művészetért dobogó baráti szivünknek egész melegségével fordulunk a mi fáradhatatlan karmesterünk Frycaj Rikhárd felé, s magas művészi szinvonalon álló, csaknem emberfeletti munkásságáért nyilvánosan mondunk köszönetet.

És végre engedje meg a m t. Közönség, hogy ezt a felejthetetlen évfordulót egy percre egyesületünk házi ünnepévé avassam s az elismerés hangján emlitsem annak a szerény polgártársunknak nevét, aki lángoló buzgalmával, s a művészet iránt táplált rajongó lelkesedésével az egyesületnek ugyszólván megalapitója volt. A választmány nevében itt nyujtom át az elismerő megemlékezés jelvényét Schmelzer Jákó tagtársunknak. Legyen ez a jelvény örökös emlékeztető az ő családjában, hogy eszményi törekvéseknek élni még sem egészen hálátlan feladat. Legyen szabad még felemlitenem, hogy az egyesület elismerő oklevéllel tünteti ki ama jeles működő tagjait, akik tiz éven keresztül szakadatlanul áldoztak a magyar zenemüvészet oltárán. Ezek az urak: Berényi István, Fricsaj Richárd, Jámbor Zsigmond, Márkus Miksa, Megyesy József, Rehorszka Vilmos, Schmelzer Jákó.

És most, mikor ujabb tiz évnek nyitom meg kapuját, hogy azon át egy még szebb perspektivára vessünk pillantást, szeretettel ölelem szivemre az egyesület derék működő tagjait, akik között lelki gyönyörüséggel látom nagyobb számban kedves tanitványaimat, az áll. főreáliskola volt növendékeit... Nem feledhetek el köszönetet mondani a helybeli pénzintézeteknek jóakaratukért s az V. honvédkerületi zenekar tagjainak fejlett zenei tudásukkal és nagy szorgalmukkal állandóan nyújtott támogatásukért. S végül hálás lélekkel hajtom meg fejemet az előtt a nagyszivü, érzelmileg és értelmileg egyaránt művelt közönség előtt, melynek erős esztikai érzéke, művészetszeretete és anyagi támogatasa a multban legbiztosabb alapja volt egyesületünk fejlődésének s a jövőben legfőbb záloga lesz a magas Védnökünk által kivánt további virágzásnak.

Tehát uj babérokért előre!

A közönség visszafojtott lélekzettel leste a szónok minden szavát s lelkes örömmel tapsolt és éljenzett *Frycaj Rikhárdnak*, akinek városunk kulturális életében való elévülhetetlen érdemeit ugyis felesleges ujra emlitenünk. Hasonlóan ünnepelte a derék Schmelzer Jákót, aki egyszerü polgár létére a művészi szép művelésében megörökitette nevét városunkban. Szivesen éljenzték a derék muzsikálókat és természetes őszinteséggel tört ki a taps és éljenzés Kuthy dr. elnök ünneplésekor, akinek avatott tehetségét csak elismerés illetheti az elnök munkakörében.

Az estély.

A működevelők, illetőleg az ő lelkes támogatóik, a honvédzenekar hatvan tagu karrá egészült ki a szombati ünnepi alkalomra. Hogy ez a hatalmas testület milyen zenét produkált s tökéletes összhangjával mily mélységes hatást gyakorolt a közönségre, nem jellemezzük, csak azt mondjuk, hogy méltó volt önmagához s a régi érdemeket csak ujabb babérokkal szaporitotta.

Az est vonzerejét azonban főkép két hölgy képezte. Az első

Rosthy Annie

énekművésznő, aki mint hangversenyénekesnő országosan ismert.

Csodálatos teknikája, hangjának finomsága, különösen a felsőbb regiszterekben szinte mesevszerünek mondható s bármelyik énekdarabjára emlékezünk, érthetőnek tartjuk a közönségnek azt a tombló lelkesedését, amely éneke után kitört.

Még nagyobb volt a várakozás, de vele együtt az elragadtatás is, amely

Geyer Stefi

hegedüjátékát kisérte. Geyer Stefi világotjárt művésznő. Összejárta Európa összes nagyvárosait, elragadta művészetével Amerika dollárért rohanó jenkiit. Mint csodagyermeket ismerte a világ már akkor, amikor a hegedüjét alig birta, de már a művészet égi szféráiba ragadta hallgatóit. Most egy bájos jelenség, hymen rózsaláncaival ékitett ugyan, de még mindig, mintha egy fiatal, 18 éves leány bájaival jelennék meg. Álmodozó kék szemeivel, a rájuk boruló hosszú szempilláival, fekete, homlokára simuló hajfürtjeivel, fehér ruhájában s mindenekfelett megjelenésének igéző szerénységével olyan, mint a hogyan egyes festők az angyalokat szokták festeni, akiknek csak a szárnyai hiányoznak. Mikor hegedül, selymes, hosszu szempillái ráborulnak a szemeire s mintha álmodnék, mintha egy másik, egy álomország csodálatos világából mesélne nekünk a tündérek vagy az angyalok hangján. Aki széditő teknikát, annak kápráztató virtuozitását várta, az nagyon csalódott. Geyer Stefi muzsikája álmodozás volt a varázshegedün, tiszta, tökéletes, mesésen finom hangokon, amely egy időre még szinte a szivünk dobogását is megállitotta.

Ez volt Geyer Stefi feledhetetlen játékának benyomása.

Hogy az éljenzés, a taps, a kihivások meg-megujuló tüntetése szinte tombolt, — az magától érthető.

Az estély ½9-től ¼12-ig tartott.

UJDONSÁGOK.

— **Sáar-bankett.** Városunk népszerü polgármestere ma töltötte be 56-dik életévét. A városház tisztviselői és hivatalnoki kara ezt a napot megünnepelni akarván, tegnap este a Fekete Sas uj nagytermében társasvacsorát rendezett tiszteletére. A vacsorán, amelyen a városházhoz tartozók 56-an, tehát 3 tisztviselő kivételével — a kik akadályoztatásuk folytán nem jelenhettek meg — valamennyien megjelentek. Az ünnepi felköszöntőt Kerekes Lajos dr. h. polgármester, főjegyző mondotta ékes szavakkal a polgármester munkatársainak őszinte és odadó szeretetéről biztositván a hivatal fő-

---

tötte. Alkonyatkor a parkban sétált, néha dajkája kiséretében, de legtöbbször egyedül. Valóságos embergyülölővé vált lassankint. Pesszimizmusra való hajlandósága teljes mértékben erőt vett rajta. S ez a pesszimizmus nem volt sötét, szenvedélyes, kétségbeesett, hanem ellenkezőleg közömbös, érzéketlen, hideg pesszimizmus. Ugy rémlett előtte, hogy a világ teljesen fölösleges rája s ő teljesen fölösleges a világra nézve.

A telet a városban töltötte. Sokat járt a szinházakba, hangversenyekre s naponkint kikocsizott. De vidámnak sohasem látták. Nem volt komor vagy boszus, hanem nyugodt, hideg, közömbös.

Eltének egyhangu monológját hirtelen idegen hang zavarta meg.

Talán szerelmes volt, habár különös lényének egész erejével küzdött ellene.

A dolog igy történt:

Egy képkiállitáson volt s egy kis festmény magára vonta a figyelmét. A kép egyszerü volt s terméketlen, kopár tájat ábrázolt. A háttérben néhány kiaszott, vén fa volt látható s nehéz, ólmos ág tekintett le a vigasztalan tájra. Hanem hangulata, levegője volt a képnek. Ida csak ugy szivta magába azt a mérges, fojtó levegőt. A gyásznak s a vigasztalanságnak a képe megfelelt a saját lelke hangulatának.

Megvásárolta a képet s e réven megismerkedett magával a festővel. Fiatal ismeretlen nevü ember volt, a ki szegénységében is büszkén hordta a fejét.

Ennek az embernek a megközelithetetlensége izgatta Idát, de mégis keseritette. Kezdetben az volt a szándéka, hogy kétszeres áron váltja magához a képet, de aztán fel hagyott e tervével. Nem akarta hálára kötelezni a művészt s attól is félt, hogy a büszke férfi visszautasitja. Fölismerte azonnal ez ember jellemét, melyben a magáéhoz hasonlóra talált. A műtárlat titkáránál lefizette a kép árát. A véletlen odahozta a festőt is. A bőbeszédü titkár kötelességének tudta, hogy az eladót és a vevőt egymásnak bemutassa. Ida is, a festő is szertartásosan meghajolt s aztán a legközömbösebb dolgokról néhány szót váltottak egymással. A városban többé nem is találkoztak.

Ida visszautazott birtokára. Megjött a nyár s vele a kedves, egyhangu, lassan tova tünő napok, az olvasás, a zongorajáték s a magányos séták melankolikus órái.

A park legbozótosabb részében Ida egy napon ismerőst pillantott meg. A festő volt. Rögtönzött széken ült s tájképet festett; nyári tájat a lombokon átszürődő napsugarakkal s a napfényben szállongó szunyogokkal.

A festő fel sem nézett a vásznáról. Akár hányszor megesett már vele, hogy valamely kiváncsi sétáló megfigyelte, sőt néha a vállán keresztül nézte a munkáját. Ida épen távozni akart, a mikor a festő fölvette a fejét. Pillantásuk találkozott. Idegenül néztek egymásra.

— Miért üldöz?

— Üldözöm? Álmomban sem mernék ennyire vetemedni. Csakis a munkám után jártam.

— Ugy tudom, hogy e parknak sövénykeritése van.

— Átmásztam rajta.

— Mit keres itt?

— A mint láthatja, dolgozom. Festek. Kérem is, hogy ne háborgasson munkámban. Beszélgetésünk zaja elriasztotta innen a szunyogokat. Pedig szükségem van rájuk a képemhez.

S mintha Ida ott sem lett volna, a művész ismét hozzáfogott a munkához.

Mit tehetett volna a lány? Köszöntés nélkül akart távozni, de valami titokzatos erő maradásra kényszeritette. Ezer gondolat zsibongott agyában. Vajjon ez a művész szándékosan kereste-e föl vagy csak véletlen hozta ide?

Ezen töprenkedett, mialatt a művész tovább dolgozott.

A festő hirtelen fölkelt helyéről, ujból megvizsgálta munkáját, aztán mosolyogva szólt Idához:

— Nem akarom öntől elrabolni parkjának legszebb zugát. Ha megengedi, rendelkezésére bocsátom.

És a képre mutatott.

Ida vissza akarta utasitani, de a festő nem is hallgatott rája. A képet letette egy fatörzsre, állványát, ecsetjét összeszedte, gunyosan meghajolt a lány előtt s néhány pillanat mulva már tul volt a sövénykeritésen.

— Uram! Megálljon! Csak egy szóra!

A festő fürtös feje láthatóvá lőn a kerités mögött.

— Parancsoljon velem.

— Beszélni akarok önnel.

— Ezen a helyen?

— Igen.

— Igy, a sövényen keresztül?

— Valóban.

Szemtől-szembe állottak egymással s csak a sövénykerités volt válaszfal közöttük.

Ida nagyon izgatott volt. A festő nyugodnak látszott, de mégis alig palástolható nyugtalansággal figyelte meg a leány mozdulatait. Ida kezdte meg a beszédet kérdezősködéssel. Aztán beszéltek a művészeti dolgokról s a festő növekvő bámulattal hallgatta a leányt. Hiszen ez a lány maga a tökéletesség, a milyenről még csak álmodni sem mert volna. A festő hangja melegebb lett, sötét szemei megvillantak. Hirtelen gunyos mosoly torzitotta el a leány szabályos, szép arcát.

00000609

nökét. A polgármester meleg szeretetől áradó hangon válaszolt a szép szavakra, arra kérvén munkatársait, hogy a város haladása a közügyek lelkiismeretes szolgálata érdekében vállvetett erővel és lankadatlan munkakedvvel fáradozzanak. Hogy a két felköszöntőn kivül még számos dikcio hangzott el — egészen természetes. Mindehhez csak annyit jegyzünk még meg, hogy Héberling Adolf vendéglős kitünő vacsorája általános feltünést keltett.

— **A nagy hangverseny.** Az *országos szimfóniai zenekar* pénteki, október 27-iki nagy hangversenye elé városunk és megyénk közönsége a legnagyobb várakozással néz. Hasonló nagy szabásu hangverseny nem volt még városunkban s valóban elmondhatjuk, hogy a budapesti opera egy része jön le a városunkba a nagy estélyre. A zenekar 60 tagból áll s tagjai nagyrészt neves tanárok, a kik Budapest zenei világában jelentős nevet vivtak már ki maguknak.

Dr. Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi miniszter — a mint jeleztük már, titkára kiséretében szintén megjelenik ezen az estélyen.

Rendkivül érdekes a hangversenyezők apparatusa, a különböző hegedük, hárfák stb. A mint beavatott helyről értesülünk, csupán a hangszerek értéke 120 ezer kor., maga a hárfa 10 ezer kor. értékü.

Az érdeklődő közönséget figyelmeztetjük, hogy mielőbb gondoskodjék jegyek megszerzéséről, a melyek Krausz Verona dohánytőzsdéjében kaphatók. A páholyjegyek a földszintre és emeletre elfogyták már s csupán az ülőhelyekre lehet szert tenni.

— **A Fejérmegyei községi és körjegyzők egyesülete** tegnap délelőtt fél 11 órakor tartotta rendes évi közgyülését a vármegyeház nagytermében, Szabó Sándor csákvári jegyző elnöklétével. Letárgyalták a folyó ügyeket, a pénztárnoknak megadták a fölmentvényt. Szóbakerült a segédjegyzők helyzetének javitása is. Különösebb határozatot nem hoztak. Délben társasebéd volt a Latzkovits-féle vendéglőben.

— **A Szent Imre Kör szociális kurzusa.** A Szent Imre Kör saját helyiségében (Budapest, IV., Veres Pálné-utca 9.) szociális kurzust rendez *dr. Mihályfi* Ákos egyet. tanár és *dr. Vass* József a pesti Szent Imre Kollégium igazgatójának vezetésével. Az előadások sorrendje a következő: okt. 17. (kedd) este 8 órakor: *dr. Mihályfi* A keresztény kisgazdaságtan alapelvei. Okt. 19. (csütörtök) este 8 órakor *dr. Vass* A demokratikus eszme fejlődése és szociális megkereszteződése a három utolsó században. Okt. 24. (kedd) este 8 órakor: *dr. Mihályfi* A kollektiv társadalmak regényben és valóságban. Okt. 26. (csütörtök) este 8 órakor: *dr. Vass* A szociálizmus bölcseleti alapjai. Okt. 29. (vasárnap) délelőtt 11 órakor: *dr. Vass* A szociálizmus gazdasági felfogása. Nov. 4. (szombat) este 8 órakor: *dr. Mihályfi* A magántulajdon kötelességei és jogosultságai. November 9. (csütörtök) este 8 órakor: *dr. Vass* Marx érték és tőkeelmélete. Revizionizmus. Nov. 16. (csütörtök) este 8 órakor: *dr. Vass* A szociális állam. Nov. 21. (kedd) este 8 órakor: *dr. Mihályfi* Keresztény társadalmi munka.

— **Halálozás.** Varga Ignácné, Varga Ignác ny. gazdatiszt József-utca 25. sz. alatti lakos neje, f. hó 23-án hajnali 2 órakor életének 75-ik évében meghalt. Temetése ma délután 4 órakor volt, mig az engesztelő szentmise f. hó 25-én reggel lesz a felsővárosi r. k. templomban.

— **Tanitógyülés.** Az érdi esperes kerület tanitói köre október hó 26-án Martonvásáron tartja meg évi rendes gyülését, amelynek meghivóján a rendes közgyülési dolgokon kivül a következő különös figyelmet érdemlő tárgyak szerepelnek: *A gyermekek beiskolázása és a végrehajtási novella.* Előadja dr. Schoderbeck Lajos göböljárási lelkész. — *Mily alakban és szellemben tartsuk közgyüléseinket?* Felolvassa Horváth László szászhalombattai kántortanitó. — *A nemi felvilágositás.* Előadja Papp Lajos martonvásári káplán. — *A jövő nemzedék erkölcseinek megvédése.* Előadja Stofkó Tamás bevári tanitó.

— **Az aggok háza.** A székesfehérvári aggott polgárok intézete tulajdonát képező Kosztics-féle házat vasárnap délelőtt árverezte el a város. Az eladási ár 4050 korona volt s igy mondhatjuk, hogy a város jó vásárt csinált. Mihályi Józsefné, szül. Rosta Szabó Julianna vette meg

— **A kolera.** A Gánton koleragyanus tünetek között elhalt Bauer Borbála hulláját a móri járás orvos felboncolta s a beleket vegyvizsgálat végett felküldötte a budapesti bakteriológiai intézethez.

— **Jelentkezzenek a nyerők.** A megszünt Függetlenségi Ujság vasárnap délután tartotta meg ismeretes tárgysorsjátékát. A következő számok nyertek: 1422, 1490, 383, 1309, 254, 1338, 176, 1752, 993. A nyereményekért november 15-ig lehet jelentkezni Kossuth-utca 10 szám alatt.

— **Gyilkosság Nagyperkátán.** A társadalom haladását, fölfelé való előnyomulását hiába óhajtják a jobbak. Maga az állam süket akkor, a mikor az alkohol egyik gyilkosságot a másik után szüli. Ha valaki végig tekintett a mult vasárnap Fehérvár városán, érthetőnek találta a panaszt, a mely *drágaság* ellen zúgolódott. Hogyan juthasson hus annak a szegény embernek a fazekába, a ki egy vasárnap egy hónap fölöslegéből sülyed le a disznói rangig. Vasárnap Fehérvárott hat esetben hivták a mentőket segitségül s mind a hat esetben emberbőrbe bujtatott részeg sertvéseket szállitottak.

Nagyperkátán véres áldozata lett az alkoholtól megvadult emberi szenvedelemnek. Gecseg András 40 éves korcsmáros egy konyhakéssel halálos szurást ejtett a feleségén, a ki most élet és halál között lebeg.

Gecseg András korcsmáros egyike volt a Perkátán is vidáman virágzó korcsmaipar egyik legjobb módban élő birtokosainak. Felesége szül. Karlovszky Erzsébet második asszony volt, egy köztiszteletben álló mészáros családnak leánya. A jó módban eléggé jól is éltek, csak Gecseg Andor — a ki az utóbbi időben jobb szerette, ha uri allürjei szerint igy szólitották, féltékenykedni kezdett s a nála körülbelül 20 évvel fiatalabb feleségére talán e miatt is erősen hajlott az ivásra. Vasárnap este, jóformán minden előzetes ok nélkül kiment a korcsmából s egy hatalmas konyhakéssel tért vissza, a mit azonban senki nem vett észre. A söntésben foglalatoskodó feleségéhez ment s minden vita vagy szóváltás nélkül a hasába szurta a kését. Az asszony irtózatosan sikoltozni kezdett, mire a megvadult ember még néhányszor megforgatta a kést a nyomorult áldozatban, aztán egy hasitással a térdig lehatoló vágást ejtett rajta. Mire a korcsma vendégei hozzájuk értek, a tragédia befejeződött, a borzasztó sebében vergődő asszony már ájultan összeroskadt. Az éj folyamán hivták a beteghez Gábler Lajos dr. és Bruck Ferenc dr. orvosokat, akik az eszméletlenül fekvő beteget első segélyben részesitették, majd pedig Kéri Ferenc plebánosért futottak, ki a haldoklók szentségével látta el a nagy uthoz közelálló áldozatot. Gecseg Andrásért pedig eljöttek a csendőrök s vasra verve beszállitották a községi börtönbe. Mikor kérdezték, hogy miért követte el az irtózatos bünt, a szesztől bambán csak enynyit felelt:

— Nem tudom!

— Hiszen nagyon szép az, amiről mi beszélünk, de vallja meg, hogy nem sok haszna van a művészetből.

— A művészet éltet bennünket. Az alkotás heve boldogság, melynek méltó párja az a mikor a kész müben gyönyörködünk.

— Ez csak illuzió . . . Valóban, nem is érdemes élni.

— Hát mit tegyünk mi szegény földi teremtmények?

— Ha tudnám . . . Ha ezt tudnám, nem hivtam volna vissza. Sajnálom, hogy tartóztattam. Megbocsájt-e?

— Megtartja a képet?

— Igen, ha ezzel örömet szerzek önnek. De beszéljen nyiltan őszintén, frázisok nélkül. A művészet teljessen betölti az ön életét?

— Természetesen. Különben csak dilettáns volnék s nem művész.

Szavai keserüséget s megvetést árultak el. S a művészet annyira elfoglalja önt, hogy nem érzi a nyomoruságot, vigasztalanságot, kétségbeesést, melylyel tele van a világ s melynek az ember gyönge rabszolgája?

— Nos igen; be kell vallanom, hogy néha engem is kisértenek ilyen gondolatok. De tudok magamon segiteni.

— Hogyan?

— Festek. A természet hü, igaz barát. Festek vigasztalan, elhagyott vidékeket, megfestem a természet mélabuját és gyászát, mely belopódzik az én lelkembe is. De a mikor a munkával készen vagyok, megkönyebültem. Kutatom, tanulmányozom az ürességet, a sötét tájak borzalmait s igy nem érzem lelkemnek az ürességét s bensőmnek sötét borzalmait.

Ön tehát boldog is tud lenni. De mihez fogjak én?

A festő hallgatott s lecsüggesztette a fejét. Az ut porában csillogó tárgyakat látott. Szines üvegcserepek voltak, amelyek ragyogtak a napban. A festő fölvett egypár üvegdarabot s az egyiket a szeméhez tartotta.

— Lám, e szines üvegen keresztül az egész vidéknek csodálatosan szép szine van. A kép természetlen, hamis, de szemnek tetsző. Valósággal tündéri látvány, a mit látok. Nézzen csak keresztül ez üvegdarabon. Bizarr, de érdekes.

Átnyujtotta a keritésen keresztül a kék üvegcserepet.

Észre sem vette, hogy a leány nem nyul az üveg után s tovább beszélt.

— Igen, ez a művészet. Eltakarja az élet ürességeit s a magasba emel bennünket. Művészet vagy szerelem, e kettő közül egyik okvetlenül szükséges az élethez, különben meg kellene őrülnünk. A művészet kék, a szerelem rózsaszinü üvegen keresztül látja a világot. Válaszszon egyet e kettő közül, vagy váiassza mind a kettőt s boldog lesz. Ön természetesen azt mondhatja, hogy mindez csak illuzió. Igaz, igaz, de hiszen e világon minden csak illuzió. A boldogtalanság vagy a boldogság érzete, az élet és halál, az álom és a valóság mind csak illuzió. Fogadja el tőlem emlékül azt a kis képet s engedje meg hogy ez üvegcserepeket magammal vigyem. Isten önnel.

Ida némán nyujtotta kezét a festőnek s aztán elsietett a keritéstől. Megállott a festő képe előtt. A kép a park nedves zugát ábrázolta, melyet beragyog a nap s a levegőben szunyogok és legyek táncoltak.

S ez a két egyméshoz való „büszke" teremttés többé sohasem látta egymást

Vrhliczki Jaroszláv.

Fekete Sas

Téli kertjében

Szombaton este cigányzene

Vasárnap este 8 órakor

KATONAZENE.

Kitünő ételek és italok.

— **Szökött katona.** Az uhlánus kaszárnyából megint megszökött egy legény. Kurcic Szilán közember hétfőn este az udvaron tisztogatott s egy észrevétlen pillanatban katona ruhában a kőkeritésen át megugrott. Keresik.

00000610

— **Rablási kísérlet.** Sukorón 20-ára virradóra avatott kezek betöréssel kapcsolatos rablásra vetemedtek, még pedig Janky Ede plebános lakásán. Éjfél táján a plebános erős zajra riadt fel, a mely a szomszéd szobából hallatszott. Gonosz kezek ekkor kifeszitették már a külső ablakot s keresztvas hiányában az ablak belső deszkatábláin operáltak. Ugyanakor másféle módon is igyekeztek sikerhez jutni, a mennyiben az udvaron nagy lármát csináltak, valószinüleg azért, hogy a benn levőket kicsalják s ott künn könnyebben bánjanak el velük. Janky plebános nem vesztette el lélekjelenetét és stentori hangon kiabálni kezdett s lelövéssel fenyegette az okvetetlenkedőket.

Erre azok abbahagyták az operációt és eltávoztak. De hogy kárpótolják, magukat, a plebánia közelében lakó Horváth Imre gazda házának ablakait kifeszitették s miután a szobában senki sem volt, a ki gaztettüket megakadályozhatta volna, fölforgattak mindent s elvittek 60 kor. készpénzen kivül többféle ruhát és ágynemüt.

A betörők valószinüleg cigányok voltak, a kik a fehérvári vásárra igyekezvén a csendes sötét éjszakának óráit nem akarták munka nélkül hivalkodva tölteni. A csendőrség erősen nyomozza az eltávozottak nyomait.

Érdekes, hogy Janky Ede mint isztiméri esperes plebános két évvel ezelőtt teljesen hasonló körülmények között szabadult meg egy betörő bandától. A gonoszok akkor is kifeszitették már a szomszéd szoba ablakát, de Janky kiáltásaira s fenyegetésére, hogy lelövi őket, kereket oldottak. De ugyanazon éjjel hét isztiméri gazdánál vittek keresztül remekül sikerült betörést.

— **Esküdtszéki főtárgyalások.** A székesfehérvári kir. törvényszéknél november hóban megtartandó esküdtszéki főtárgyalások sorrendje:

November 6. Nagy Gábor és 1 társa szándékos emberölés kisérlete, magánlaksértés és sulyos testisértés büntette. Elnök: Sipos Sándor.

November 7. Szalczer Lajos szándékos emberölés kisérletének büntette. Elnök: Geiger Dezső.

November 8. Kiss Sándor szándékos emberölés és halált okozó sulyos testisértés büntette. (Csákváron ez évi augusztus hóban apját és bátyját agyonütötte.) Elnök: Sipos Sándor.

November 9. Szombati Pál gyilkosság kisérletének büntette. (Velencén nővérének nyakát borotvával akarta elvágni.) Elnök: Sipos Sándor.

November 10. Zabácz András szándékos emberölés kisérlete. Elnök: Geiger Dezső.

November 11. Róth Antal vérfertőzés és szándékos emberölés büntette (Sukorói eset.) Elnök: Sipos Sándor.

Ezen kivül még körülbelül három ügyet tárgyal az esküdtbiróság.

! **Fogak** Kovács Dezső mű fogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5. sz. a. I. emelet Zirci templommal szemben.) !

— **A falu bikája.** Az iszkaszentgyörgyi tehenes egy kicsit babonás ember volt. Tegnap reggel, midőn elment hazulról, otthonfelejtette a dohányzacskóját és mikor visszament érte, megjegyezte: „Ma már nem leszek szerencsés.“ Aztán megigazitotta vállán a szürt és ment a csorda után. A község bikája máskor legelől szokott járni s most nem akart sehogy sem elindulni. Váli Györgynek — igy hivták a tehenest — eszébe jutott a dohányzacskója s épen azért kettőzött óvatossággal figyelte a bikát. Valahogyan mégis csak kiértek a legelőre, ahol a bika megállt egy helyben és bambán bámult maga elé. A kuvesz egy mezei egér után messze elszaladt a csordától. A tehenes, mivel ugy érezte, hogy neki most nagy szüksége van a kutya segitségére, szájába vette ujjait s egy éleset füttyentett utána. A füttyszóra megfordult a bika. Szemei vérben forogtak, szája tajtékzott. Egy pillanatig állt csak még s azután nekirugaszkodott s fejét előre szögezve, egyenesen a tehenesnek tartott. A szerencsétlen embert szarvaira kapta, fölemelte, földhözvágta s kegyetlenül megtiporta. A kuvasz hallgatott a gazda füttyére. Futott, ahogy csak birt s a bika lábainak fükörmeit harapdálta. A megvadult állat nem is birta sokáig a kutya harapásaitól származó fájdalmat s abbanhagyta gyilkos munkáját. Két ember messziről látta a borzalmas esetet. Ezek odafutottak a földön nagy vértócsában fekvő teheneshez, fölvették és hazavitték. Otthon orvost hivattak hozzé, de már segiteni aligha lehet rajta.

— **A vásár.** Egy álló esztendei nélkülözés után végre városunk is hozzájutott egy vásárhoz, amelyből a marhavásár sem volt kizárva. Örömmel mondhatjuk azt is, hogy hasonló nagyszabásu vásárra az utóbbi évekből nem is emlékezünk. Igaz, hogy az utbbi napon ismét veszedelem fenyegette a megtarthatást, amennyiben a Szabadbattyánhoz tartozó egyik pusztán a mult napokban ujból kiütött a száj- és körömfájás. Saára Gyula dr. polgármester azonban intézkedett, hogy inkább a majort zárják le és őrizzék, mint hogy Fehérvár, a megye, s a körülötte levő megyék közönsége szenvedjen óriási anyagi kárt egy-két beteg állat miatt.

Sajnos, hogy a vevőkedv nem állott arányban a nagy felhajtással.

	Felhajtatott	Eladatott:
Ló és csikó	3333	920
Ökör	895	364
Tehén	989	611
Üszö	329	100
Tinó	650	322
Borju	67	67
Bika	2	2
Bivaly	2	2

Érdekesnek tartjuk a hatósági kimutatást, amely az állatok eladási áráról tájékoztat:

Eladási árak:

	legalacsonyabb ár,	legmagasabb ár
	páronkint	
Ökör	460 kor.	1200 kor.
Jármos ökör tarka	470 „	1300 „
Magyar faju tinó	280 „	1000 „
Tarka szőrü tinó	440 „	1000 „
	darabonként	
Magyar faju tehén	200 kor.	600 kor.
Tarka szőrü tehén	260 „	700 „
Magyar faju üszö	140 „	360 „
Tarka szőrü üszö	240 „	400 „
Borju	80 „	140 „
Igás ló	160 „	900 „
Levágásra	160 „	240 „
Csikó	180 „	1200 „

VITA FORRÁS SÓSKUT VASMEGYE

Biztos gyógyszer: **gyomor- és cukorbetegeknek köszvény-, hólyag és vesebetegeknek.**

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körut 4. Telefon 10—13.

Kapható: Kovács Pál, Pinkás Zsigmond Fiai, Simon György és Szigethy Testvérek cégeknél.

— **A goromba Manó.** Sándorovits Izidor helybeli cipészmester vasárnap délután a vásárban két kis leányának télikabátokat akart venni. A véletlen Angelusz Manó budapesti kereskedő sátorába vitte, ahol két kabátot ki is választott s félretette azokat, hogy majd hétfőn délelőtt kimegy értük. Sándorovits másnap délelőtt tényleg el is ment a kabátokért s kifizette és hazavitte azokat. Otthon, mikor a kislányokra felpróbálta a kabátokat, látta, hogy az egyik nem az, amelyiket ő kiválasztott, mert sokkal kisebb és használhatetlen. Sándorovits a feleségét küldte vissza a vásárba, hogy cseréltesse ki a kabátot, de Manó, az Angelusz, csakhogy megnem verte a szegény asszonyt. Sándorovitsné Sulyok rendőrbiztosnak panaszkodott el, aki visszament az asszonnyal a sátorba, de Manó őt is sértőszavakkal illette és úgy orditozott, hogy hamarosan nagy népcsődület verődött ott össze. A rendőrség az eljárást meginditotta Angelusz Manó ellen.

— **Kisiklás a sárbogárdi állomáson.** Folyó hó 23-án délután a sárbogárdi állomáson, amikor a Székesfehérvár felé induló személyvonatot állitották össze, egy kocsi a mozdony erős lökésétől kisiklott. Szerencsére a kocsiban még senki sem ült s igy baleset nem történt. A kisiklott kocsi mélyen a földbe furódott s csak nagynehezen lehetett ismét a vágányokra emelni.

Faégető és festő-készletek és faégetésre alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók, Klökner Péter udvari könyvkereskedőnél Székesfehérváron.

— **Titokzatos idegenek.** Mohácsi István Jancsár-utca 4 sz. alatti lakos folyó hó 21-én éjjel Bódai István és József nevü sógoraival az udvara hátsó részében halomra hányt takarmányrépát akarta betakaritani. Egyszerre a trágyadomb mellől négy ember hirtelen felugrott és közülök egyik forgópisztollyal egy lövést tett és elmenekültek. Az udvar hátsó részén levő keritésen keresztül egész le a földig egy rést vágtak. Valószinüleg az istállóban volt lovakat akarták ellopni. A rendőrség nyomoz.

— **A ujboros pincében.** Etyeki tudósitónk irja: Vinkler György és két fia a pincébe mentek. Az egyik fiu — Ferenc — apja tilalma ellenére lement borért. Mivel soká jött, a másik fiu lement érte. Mikor ez is késlekedett, az atya maga ment le a pincébe és ott mindkét fiut a szénsavtól elkábulva találta. Próbálta felhozni őket, de nem sikerült. Fölszaladt hát és emberekért kiabált, a kik megmentették a két fiut és apjukat, aki másodszor is lemenvén, elájult.

Két gázkályha és tüzhely, jókarban, eladó. Rákóczy-utca 6|b.

— **Véres verekedés a Malom-utcában.** Véres verekedés szinhelye volt vasárnap éjjel a Malom-utca. Ugy 2 óra tájban a Rózsáskertből hazafelé tartó katonák az uton összeverekedtek s egyet oldalfegyverekkel ugy összeszurkáltak, hogy örök életére nyomorék marad. A rendőrségen nem történt az ügyről jelentés.

— **Összeégett kisgyermek.** Gánszky Antal etyeki lakos családja 3 éves fiucskájával kiment Vértre a földjére kukoricaszárt vágni. A föld egyik végében tüzet raktak melegedésre, majd elmentek a birtokszalag másik végére dolgozni. Magukkal vitték a kis fiut is, de ott felügyelet nélkül hagyták. Egyszerre éles sikoltásokat hallottak. Utána néztek, honnét eredhet a rémes hang, akkor látták, hogy a kis fiu sehol sincs. Lélekszakadva rohantak a tüzhöz, ott találták a gyermeket félig összeégve. Az orvos tanácsára Pestre vitték a kórházba, ahol tegnapelőtt meghalt.

— **Működtek a zsebmetszők.** Tvordi Kálmánné csalapusztai erdész neje feljelentést tett a rendőrségen, mert ismeretlen tettes f. hó 22-én délután a vasuti állomáson jegyváltás közben felső ruhája zsebéből 16 korona körüli pénzét ellopta.

A rendőrség f. hó 22-én délután tetten érte Szóbel Adolf budapesti születésü 16 éves gyümölcsárust a vasuti állomáson, midőn az Tóth Lajos litéri lakos erszényét annak zsebéből kiemelte. A zsebtolvajt a rendőrség előállitotta. Szóbel Adolf természetesen tagadja a lopás elkövetését, dacára annak, hogy a pénztárcát Tóth Lajos nyomban elvette tőle. A rendőrség a zsebtolvajt letartóztatta.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székeshérvárott.

00000611